

**Verneområdestyret
for Trollheimen**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Rindalsvegen 2A
6657 Rindal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 93 87
fmltpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/trollheimen>

Statkraft Energi AS ved Dan Marius Gravem

Saksbehandler Hege Sæther Moen

Vår ref. 2022/2857-0 432.2

Deres ref.

Dato 01.07.2022

Vedtak Trollheimen landskapsvernområde - Søknad om riving og gjenoppføring av bu i Vindøldalen - Statkraft AS

Dett vises til søknad av 23.03.2022 om riving av to buer og gjenoppbygging av en i samme størrelse og form som den eksisterende ved bekkeinntaket i Fagerlidalen. Saken ble behandlet som VO sak 26/22 av verneområdestyret for Trollheimen i møte den 27.06.2022, der Verneområdestyret fattet følgende vedtak:

Verneområdestyret for Trollheimen gir Statkraft Energi AS dispensasjon fra verneforskriften for Trollheimen kav IV punkt 1.1 for riving av to buer ved bekkeinntaket i Fagerlidalen, Surnadal kommune. Bua som i dag nyttes til oppbevaring av bjelkestengsel skal ikke gjenoppføres, mens det gis dispensasjon for gjenoppføring av nødbua.

Vilkår

Nødbua skal oppføres med samme utforming og mål som den eksisterende, og skal føres opp på samme fundament / grunnmur.

Bua skal gis en mørk brun eller grå farge, og taket skal også være mørkt og matt, for å redusere synligheten i terrenget omkring.

Avfall både fra riving, og annet avfall på tomte skal fraktes ut og leveres på godkjent avfallsmottak.

Både transport, riving og byggarbeid skal skje i perioden mellom 15. august og 15. februar for slik å minimere ulempen for sensitivt arts mangfold registrert i området.

Når tiltaket er ferdig skal det sendes inn dokumentasjon til vernemyndigheten som viser at tiltaket er gjennomført i tråd med vilkår gitt i dispensasjonen.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48 Dispensasjon i særskilte tilfeller. Tiltaket vurderes å være nødvendig og av stor verdi for søker. Så lenge det stilles vilkår som sikrer at beste tid og metode for gjennomføring velges, vurderes forutsetningen for å nytte § 48 å være oppfylt. De fysiske inngrepene vil skje i tilknytning til allerede etablert infrastruktur og på areal som allerede er preget av menneskelig aktivitet og inngrep.

*Verneverdiene vil ikke påvirkes nevneverdig, og etableringen vil ikke true verneformålet.
Samlet vil inngrepet etter gjennomføring bli mindre enn tidligere.*

*Nødvendig dispensasjon for motorferdsel behandles delegert av verneområdeforvalter når
opplysninger om omfang, tidspunkt og transportmetode både for frakt av den nye bua og
rivingsmaterialer og avfall er bedre dokumentert.*

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf.
Forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til
Miljødirektoratet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Saksframlegg i VO sak 26/22

Kopi til:

Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Surnadal kommune	Bårdshaugvegen 1	6650	SURNADAL
Statsforvalteren i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE

Arkivsaksnummer: 2022/2857-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 17.06.2022

Utvalg

Utvalgssak Møtedato

Trollheimen landskapsvernområde - Søknad om riving og gjenoppføring av bu i Vindøldalen - Statkraft Energi AS

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret for Trollheimen gir Statkraft Energi AS dispensasjon fra verneforskriften for Trollheimen kav IV punkt 1.1 for riving av to buer ved bekkeinntaket i Fagerlidalen, Surnadal kommune. Bua som i dag nyttes til oppbevaring av bjelkestengsel skal ikke gjenoppføres, mens det gis dispensasjon for gjenoppføring av nødbua.

Vilkår

Nødbua skal oppføres med samme utforming og mål som den eksisterende, og skal føres opp på samme fundament / grunnmur.

Bua skal gis en mørk brun eller grå farge, og taket skal også være mørkt og matt, for å redusere synligheten i terrenget omkring.

Avfall både fra riving, og annet avfall på tomte skal fraktes ut og leveres på godkjent avfallsmottak.

Både transport, riving og byggearbeid skal skje i perioden mellom 15. august og 15. februar for slik å minimere ulempen for sensitivt arts mangfold registrert i området.

Når tiltaket er ferdig skal det sendes inn dokumentasjon til vernemyndigheten som viser at tiltaket er gjennomført i tråd med vilkår gitt i dispensasjonen.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48 *Dispensasjon i særskilte tilfeller*. Tiltaket vurderes å være nødvendig og av stor verdi for søker. Så lenge det stilles vilkår som sikrer at beste tid og metode for gjennomføring velges, vurderes forutsetningen for å nytte § 48 å være oppfylt. De fysiske inngrepene vil skje i tilknytning til allerede etablert infrastruktur og på areal som allerede er preget av menneskelig aktivitet og inngrep. Verneverdiene vil ikke påvirkes nevneverdig, og etableringen vil ikke true verneformålet. Samlet vil inngrepet etter gjennomføring bli mindre enn tidligere.

Nødvendig dispensasjon for motorferdsel behandles delegert av verneområdeforvalter når opplysninger om omfang, tidspunkt og transportmetode både for frakt av den nye bua og rivingsmaterialer og avfall er bedre dokumentert.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

1. Søknad av 23.03.2022 fra Statkraft Energi AS om riving av to bygg på gnr. 17 bnr. 82 i Surnadal og gjenoppføring av ett av byggene.

Saksopplysninger

Det vises til dialog mellom Dan Marius Gravem hos Statkraft Energi AS og Surnadal kommune 10.03.2022 der det framgår at tiltaket ikke trenger tillatelse etter plan og bygningslov, men at det er meldeplikt på gjennomføringen, og krav til at avfall leveres godkjent avfallsmottak.

Videre vises det til samt dialog mellom søker og verneområdeforvalter Hege Sæther Moen 01.04.2022 om behandlingstid, der søker orienteres om at saken legges fram for verneområdestyret i møte den 27. juni 2022.

I søknad av 23.03.2022 søker Statkraft Energi AS om å rive to bygg på gnr. 17 bnr. 82 i Vindøldalen, Surnadal kommune. Byggene er ei bu for lagring av bjelkestengsel til vanninntaket og ei nødbu. Statkraft ønsker å gjenoppføre ei ny nødbu på samme fundament som dagens bu. Størrelse og utforming vil bli som dagens bu. Bua til lagring av bjelkestengsel fjernes helt.

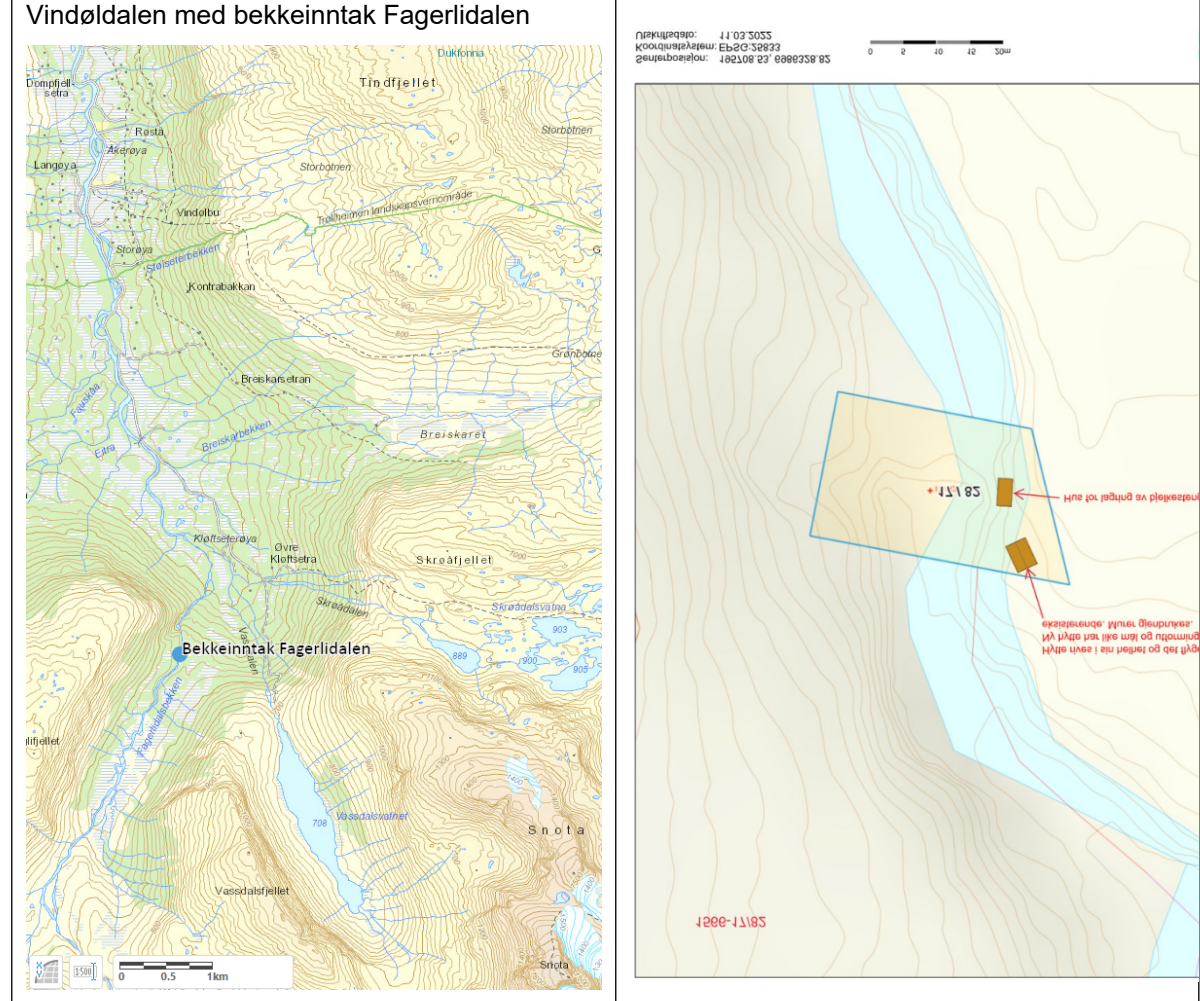
Den nye nødbua er planlagt bygd utenfor verneområdet og transporteres hel inn til tomta / fundamentet for montering. Arbeidet er planlagt å skje i august / september 2022.

Kartet under viser Statskraft anlegg i Trollheimen med oppdemte sjøer, bekkeinntak og overføringstuneller. Bekkeinntak 4 Fagerlidalen er inntaket som er omfattet av søknaden i denne saken.

_____

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har 08.02.2011 med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten for Trollheimen landskapsvernområde til Verneområdestyret for Trollheimen.

Verneområdestyret for Trollheimen har den 04.03.2020 delegert til sine forvaltere mulighet for å behandle saker i tråd med verneforskriftens generelle dispensasjonsbestemmelser, forvaltningsplanens retningslinjer og etablert forvaltningspraksis.

Verneformål – forskrift

Trollheimen landskapsvernområde (LVO) ble vernet i desember 1987 med hjemmel i naturvernloven. *Formålet med vern av Trollheimen som landskapsvernområde er å ta vare på eit særmerkt og vakkert fjellområde med skog og seterdalar og eit rikt plante- og dyreliv.*

Av vernereglene går det i punkt 1.1 fram at *alle inngrep som vesentlig kan endra karakteren til landskapet er forbodne*. Eksempler på tiltak som omfattes av forbudet framgår av punkt a): *Oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger .....*

Det framgår av punkt 1.2. a) at reglene i punkt 1.1 ikke til hinder for vedlikehold av bygninger og anlegg, også slike som trengs til drifta av kraftverk.

Tiltakene riving og gjenoppføring går utover hva som kan vurderes som vedlikehold, og må derfor ha særskilt dispensasjon fra verneforskriftens punkt 1.1. For tiltak knyttet til vannkraft må en eventuell dispensasjon må vurderes med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for verneområdene i Trollheimen gir retningslinjer for hva det etter søknad kan åpnes for av tekniske inngrep / tiltak og motorferdsel, og gir føringer for vilkår som bør settes om ulike tillatelser skal gis.

Knyttet til kraftproduksjon framgår det av forvaltningsplanen at en skal hindre ytterligere inngrep knyttet til vannkraftutbyggingen i verneområdene i Trollheimen. Videre at en skal minske de uheldige effektene reguleringene har på landskapsverdier, naturmiljø og friluftsliv.

Det går av verneforskriften fram at vedlikehold av anlegg kan skje og at det kan gis dispensasjon for nødvendig motorferdsel knyttet til drift av kraftanleggene.

Alle tiltak som ikke er vedlikehold er søknadspliktige, og også motorferdsel må ha dispensasjon fra verneforskriften.

Naturmangfoldloven

Ved vurdering av alle dispensasjoner som behandles etter verneforskriften og andre vedtak som berører naturmangfold skal NML §§ 8-12 nyttes for å sikre at viktige naturhensyn er ivarettatt og beste metode for gjennomføring blir valgt.

I mangel av en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde for omsøkt tiltak, må en eventuell dispensasjon i denne saken vurderes etter NML § 48. Forutsetningen for å kunne nytte NML § 48 er at tiltaket ikke strir mot formålet med vernet, og ikke truer verneverdiene. NML § 48 er en videreføring av eldre

verneforskrifters bestemmelser for å gi dispensasjon i særskilte tilfeller. Adgangen for å gi dispensasjon skal være snever og helst nyttes for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker. Det skal ikke gis dispensasjon dersom dette kan legge grunnlag for en utvikling som på sikt kan skade verneformålet gjennom sumvirkning av flere enkeltinngrep.

Presedens

Alle vedtak medfører en viss presedensfare, det er derfor viktig å vurdere om en eventuell dispensasjon vil kunne føre til en uheldig utvikling over tid som følge av presedens.

Vurdering

Statkraft Energi AS, som drifter Trollheim Kraftverk, overfører vann via flere bekkeinntak og overføringstuneller til Follsjø og Gråsjø før de føres ut i Trollheimen kraftverk. Det foregår for tiden et større rehabiliteringsarbeid både på dammene og bekkeinntak tilhørende Trollheimen Kraftverk, og omsøkte tiltak på buene ved bekkeinntaket i Fagerlidalen er del av dette.

Det vurderes som en reduksjon i inngrep at en av de to buene, som i dag nyttes for å oppbevare bjelkestengsel til bekkeinntaket er planlagt revet. Når det gjelder nødbua, er det tydelig behov for vedlikehold, og utfra etablert praksis kan en riving og gjenoppføring an ny nødbu med samme størrelse og utforming imøtekommes.

§ 8 «Kunnskapsgrunnlaget»

Kunnskapsgrunnlaget i saken er hentet fra søknad og epostveksling mellom søker og Surnadal kommune, samt søker og verneområdeforvalter. Videre er vurderingene gjort utfra føringer forvaltningsplan og etablert forvaltningspraksis.

Søk i sensitive artskart viser tilstedeværelse av sensitiv og sårbar art i kategori 1 i den norske rødlista for arter. Det vil si at arten bør hensyntas ved all anleggsaktivitet - byggearbeid, transport på bakken og i luft, samt ferdsel / aktivitet i området i perioden fra ca 15. februar til 15. august. Om det stilles vilkår som ivaretar dette vurderes kunnskapsgrunnlaget å være tilstrekkelig for å kunne behandle saken og det er ikke nødvendig å ta i bruk § 9 «Føre-varprinsippet».

§ 10 «Økosystemtilnærming og samla belastning»

Det er et større antall setre og fritidshytter, samt vei lengere fram i Vindøldalen, men i dette området finnes kun buene ved bekkeinntaket. Videre innover Fagerlidalen er det ingen bebyggelse, merkede stier eller særlig trafikk av vandrere.

Omsøkte tiltak vil medføre kortvarig forstyrelse. Om det stilles krav om opprydding av avfall omkring buene og inntaket i tillegg til uttransport av rivingsavfall, vil området etter ferdigstilling være ha mindre inngrep enn før.

Planlagt arbeid er tenkt å skje etter ferien, som tolkes å være fra ca 15 august. Dette er en periode da fugle- og dyrelivet generelt og også den registrerte sensitive arten i kategori 1 i rødlista er over den mest sårbare tiden med tanke på forstyrelse.

Når byggeperioden legges utenfor sårbar periode for fugle- og dyreliv, vurderes tiltaket ikke å påvirke økosystem vesentlig negativt.

Bruk av helikopter for frakt av den nye bua vil gi kortvarig forstyrrelse, og vil om det er klargjort for det kunne frakte avfall og rivingsmaterialer ut. Dersom avfall og rivingsmaterialer ikke fraktes ut med helikopter sensommer / høst 2022, må nødvendig bruk av snøscooter i dette området skje før 15. februar av hensyn til den registrerte sensitive arten av nasjonal verdi som er registret i området.

§ 11 «Kostnaden ved miljøforringelsen skal bæres av tiltakshaver»

Tiltakshaver er ansvarlig for at naturmiljøet ikke påføres skade, og må selv stå for opprydding og kostnadene ved en eventuell oppretting om skade på naturmangfoldet skjer.

§ 12 «Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder»

Planlagt metode med riving av to buer og oppføring av ei allerede ferdig bu som er bygd utenfor verneområdet, som fraktes inn med helikopter, vurderes å være beste miljøforvarlige metode.

Det er viktig at det stilles vilkår knyttet til når både transport og aktivitet kan skje for å ivareta fugle- og dyrelivet.

§ 48 Dispensasjon i særskilte tilfeller

Tiltaket vurderes å være nødvendig og av stor verdi for søker. Så lenge det stilles vilkår som sikrer at beste tid og metode for gjennomføring velges, vurderes forutsetningen for å nytte § 48 å være oppfylt. De fysiske inngrepene vil skje i tilknytning til allerede etablert infrastruktur og på areal som allerede er preget av menneskelig aktivitet og inngrep. Verneverdiene vil ikke påvirkes nevneverdig, og etableringen vil ikke true verneformålet. Samlet vil inngrepet etter gjennomføring bli mindre enn tidligere.